

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 763

van **CARMEN RYHEUL**

datum: 11 augustus 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Kanaal Gent-Terneuzen - Gepland onderzoek naar de aanwezigheid van ijzervretende bacteriën

In het antwoord op mijn vraag om uitleg nr. 4287 van 30 september 2021 stelde de Vlaamse minister van Mobiliteit dat de aanwezigheid van ijzervretende bacteriën in een kleine jachthaven van Zelzate langs het kanaal Gent-Terneuzen een natuurlijk, geen abnormaal, fenomeen betrof dat geen gevaar zou vormen voor de volksgezondheid.

Niettemin zou er vanuit North Sea Port, de Vlaamse overheid en de Nederlandse overheid (Rijkswaterstaat) een grondig gemeenschappelijk onderzoek worden uitgevoerd met betrekking tot dit nieuwe verschijnsel, dat in de toekomst mogelijk een zeer grote impact kan hebben op al onze Vlaamse bevaarbare en onbevaarbare waterwegen.

Zopas verscheen in de pers (Radio 2, 9 augustus 2022) het bericht dat dit onderzoek - een onderzoek waarvoor alleen al de Vlaamse Regering een subsidie van maar liefst 500.000 euro zou verleend hebben - na de zomer 2022 van start zal gaan.

1. Blijft de verspreiding van deze (mogelijk gemodificeerde) ijzervretende bacteriën en hun verwoestende werking ten opzichte van metalen nog steeds beperkt tot de jachthaven van Zelzate langs het kanaal Gent-Terneuzen of werd de aanwezigheid van deze bacteriën intussen ook reeds op andere Vlaamse waterlopen en/of kanalen vastgesteld? Als deze bacteriën ook reeds elders opdoken, graag een overzicht van de knelpuntplaatsen alsook de schade die reeds aan metalen kunstwerken en vaartuigen op deze plaatsen werd vastgesteld.
2. Kunnen de Vlaamse minister van Omgeving en de Vlaamse minister van Mobiliteit verduidelijken:
 - a) Wie de concrete opdrachtgevers voor dit onderzoek zijn?
 - b) Welke instantie(s)/personen dit onderzoek zullen uitvoeren?
 - c) Hoeveel het totale kostenplaatje van dit onderzoek bedraagt, alsook op welke wijze en door welke instanties dit kostenplaatje zal gefinancierd worden (graag een opsplitsing van de bedragen per financieringsbron)?
 - d) Wat de finaliteit van de onderzoeksopdracht is, alsook welke concrete zaken er zullen onderzocht worden?
 - e) Op welke datum dit onderzoek effectief zal starten?
 - f) Wanneer de tussentijdse en eindresultaten ter beschikking dienen te worden gesteld door de onderzoekers, alsook op welke wijze de Vlaamse

parlementsleden, de pers en het brede publiek kunnen kennisnemen van deze resultaten?

3. Hebben de Vlaamse minister van Omgeving en/of de Vlaamse minister van Mobiliteit, vermits tal van onze waterlopen en kanalen niet aan de gewestgrenzen stoppen, intussen bij hun Nederlandse, Franse, Waalse en Brussels Hoofdstedelijke ambtsgenoten reeds navraag gedaan of deze (mogelijk gemodificeerde) ijzervretende bacteriën ook in waterlopen/kanalen van hun land/deelstaat intussen zijn opgedoken, alsook welke problemen en oplossingen door deze ambtsgenoten worden aangereikt? Zo niet, waarom niet? Zo ja, wat waren de resultaten van deze bevraging?
4. In de wetenschap staan dergelijke ijzervretende bacteriën bekend onder de noemer 'Dissimilatory Metal-Reducing Bacteria', afgekort DMRB-bacteriën. Sinds 2017 wordt met deze bacteriën bovendien volop geëxperimenteerd om ze via modificatie nog krachtiger te maken, zodat ze op industriële schaal ingezet kunnen worden bij nanotechnologie, alsook bij afvalwaterbehandeling. In afvalwatertoepassingen zouden deze gemodificeerde DMRB-bacteriën volgens wetenschappelijke literatuur zelfs in staat zijn elektriciteit op te wekken. De uitstoot van de zware ferro-industrie in de Gentse kanaalzone lijkt een mogelijke link met de verschijnselen in de jachthaven van Zelzate.
 - a) Werden er in de Gentse kanaalzone of in de regio rond de jachthaven van Zelzate omgevingsvergunningen uitgereikt waarin het gebruik van dergelijke (mogelijk gemodificeerde) ijzervretende bacteriën wordt toegestaan? Zo ja, graag een overzicht per bedrijf en voor welke toepassing(en) vergunning werd verleend.
 - b) Heeft de afdeling Handhaving sinds het bekendmaken van de aanwezigheid van deze (mogelijk gemodificeerde) ijzervretende bacteriën in het kanaal Gent-Terneuzen intussen reeds gerichte bedrijfscontroles uitgevoerd in de Gentse kanaalzone en rond de jachthaven van Zelzate teneinde enerzijds het gebruik op industriële schaal van dergelijke (mogelijk gemodificeerde) ijzervretende bacteriën in deze zones in kaart te brengen, en anderzijds na te gaan of dergelijke (mogelijk gemodificeerde) ijzervretende bacteriën doelbewust of accidenteel werden geloosd door bedrijven die deze bacteriën in hun productieproces(sen) gebruiken? Zo niet, waarom niet, en is de Vlaamse minister van Omgeving al dan niet van plan om dergelijke controleopdracht te geven aan haar handhavingsdiensten? Zo ja, graag een overzicht (incl. tijdstip en resultaat) van de reeds uitgevoerde en mogelijk nog geplande controles.
5. Volgens de Vlaamse minister van Mobiliteit vormen deze (mogelijk gemodificeerde) bacteriën geen rechtstreeks of onrechtstreeks gevaar voor de volksgezondheid.

Heeft het Agentschap Zorg en Gezondheid deze situatie intussen mee opgevolgd en onderzocht om inzicht te verwerven over mogelijke volksgezondheidsrisico's? Zo niet, waarom niet, en is de Vlaamse minister van Volksgezondheid al dan niet van plan om dergelijke controleopdracht te geven aan haar bevoegde diensten? Zo ja, wat zijn de resultaten van dit onderzoek? Bevestigen deze onderzoeksresultaten de stelling van de Vlaamse minister van Mobiliteit dat deze (mogelijk gemodificeerde) ijzervretende bacteriën geen rechtsreeks of onrechtstreeks gevaar voor de volksgezondheid vormen?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (763), Zuhal Demir (1071), Lydia Peeters (1609).

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 763 van 11 augustus 2022

van **CARMEN RYHEUL**

Een gecoördineerd antwoord zal worden verstrekt door mevrouw Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken.